

Список використаних джерел

1. Ждан В.М. Освітня діяльність ВДНЗ України "Українська медична стоматологічна академія" за умов реалізації закону України "Про вищу освіту" / В.М. Ждан, В.М. Бобирьов, С.М. Білаш, Н.М. Лохматова // Медична освіта. – 2015. – № 2. – С. 57–60.
2. Самостійна робота студентів як засіб пізнавальної активності студентів медичного вузу / Н.М. Коротич, Н.М. Лохматова, І.А. Колісник [та ін.] // Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів : навч.-наук. конф. з міжнар. участю, 23 бер. 2017 р. : матеріали конф. – Полтава, 2017. – С. 77–78.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ

Третяк Н.Г., Сорокіна С.І., Дудченко М.А.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Охарактеризовано особливості викладання внутрішньої медицини студентам-іноземцям із країн Близького Сходу. Розглянуто наявні труднощі викладання, запропоновано шляхи їх подолання.

The article presents the peculiarities of teaching internal medicine for foreign students from the countries of the Middle East. Possible difficulties of the teaching are considered and ways of their overcoming are offered.

Ключові слова: професійно-педагогічна підготовка, викладач, культура спілкування, іноземні студенти.

Викладання внутрішньої медицини студентам-іноземцям із країн Близького Сходу має свої особливості, зумовлені труднощами спілкування, різними рівнями загальноосвітньої підготовки студентів із різних країн, які навчаються в одній групі, відсутністю адаптованих і диференційованих навчальних програм відповідно до особливостей країн-замовників, відсутністю відповідних підручників і посібників, особливостями характеру та темпераменту студентів-іноземців.

Викладач мусить урахувати, поважати і розуміти їхні релігійні почуття та психологічні особливості, характер взаємовідносин студентів-арабів із різних країн.

Професіоналізм викладача вищої школи, нарівні із загальними ознаками, характерними для будь-якого виду людської праці, має свої специфічні особливості в усіх складових: у цілях, завданнях і результатах праці, в умовах, змісті та технології і передбачає виділення мотиваційної та операційної складових. Організація професійно-педагогічного спілкування з іноземними студентами потребує від викладача вдосконалення психолого-педагогічної підготовки та достатніх теоретичних занять у галузі етнопсихології й етнопедagogіки [1].

Спілкування між викладачем та іноземними студентами як представниками різних культур може відбуватися в різних ситуаціях, бути успішним чи призводити до культурного шоку. Умови вдалої комунікації залежать від правильної побудови навчального процесу, якнайшвидшої навчальної, соціально-психологічної й інших видів адаптації, контакту студентів із викладачем, іншими студентами, наявності навчальних матеріалів, забезпеченості міжнародних факультетів для іноземних громадян грамотними фахівцями, а також від багатьох інших необхідних складових [3].

Спілкування викладача і студента потребує від викладача певних навичок і вмінь: уміння слухати і говорити; переконувати і карати; давати поради; впливати на вихованців; керувати групою діяльністю; активізувати думку, мислення в процесі навчальної діяльності; допомагати приймати рішення тощо.

Гуманістичний підхід викладача до спілкування визначається тим, що він неможливий без взаємного визначення свободи й унікальності, гідності та суверенності тих, хто спілкується. Система взаємодії викладача й іноземного студента має бути зрозумілою, чіткою і прозорою [2].

Складності мовного спілкування потребують значних витрат часу на виявлення поточного рівня знань студентів із кожної теми. Студенти-іноземці не завжди можуть дати відповідь на конкретне запитання за темою заняття, що потребує постійного спрямування їхніх відповідей у потрібне русло.

Зазвичай у кожній академічній групі буває не більше 3-4 студентів, які достатньо володіють мовою, а головне, знають предмет за темою. Більшій частині з них складно спілкуватися, тому відповідаючи вони постійно намагаються користуватися підручником чи конспектом, з якого читають із великими труднощами. Мовне спілкування обтяжене тим, що вони думають рідною мовою, а потім перекладають російською. Усе це потребує значно більших витрат часу, відведеного для опитування на практичному занятті, ніж у групах вітчизняних студентів.

Основою лікувального процесу була, є і буде діагностика захворювань. Так, при викладанні внутрішньої медицини розвиток у студентів клінічного мислення є головним, основоположним. Тому, попри те, що елементи клінічного мислення формуються на всіх без винятку практичних і лекційних заняттях, вершиною його стають робота біля ліжка хворого та написання історії хвороби, в якій має простежуватися логіка мислення студента: від скарг та анамнезу хвороби до найголовнішого – обґрунтування клінічного діагнозу [4].

У клініці студенти безпосередньо спостерігають за хворим, проводять діагностичну і лікувальну роботу під керівництвом досвідченіших колег, тобто передається майстерність клінічного мислення.

Студентам-іноземцям подобається спілкування з хворими, тому для оптимізації процесу вивчення іноземними студентами внутрішньої медицини можна використовувати проблемне навчання з розв'язанням проблемної ситуації за темою біля ліжка хворого. Тоді виникає можливість спілкуватися з кожним студентом по кілька разів для розв'язання проблем установлення діагнозу, призначення плану обстеження, лікування, прогнозу і т.д.

Викладач додатковими запитаннями підводить студентів до правильного рішення, а потім робить висновки. Діагноз необхідний у кожному окремому випадку хвороби, як керівна ідея відносно патології, яка вивчається.

На кафедрі внутрішніх хвороб студенти вчать проводити опитування, фізикальний огляд, клінічне обстежен-

ня, інтерпретувати результати сучасних лабораторно-інструментальних досліджень, проводити патофізіологічний аналіз клінічних синдромів, обґрунтовувати патогенетично виправдані методи (принципи) діагностики, лікування, реабілітації та як результат – писати історію хвороби стаціонарного хворого.

Усе це виробляє в студентів уміння клінічного мислення, допомагає здобувати і використовувати знання, формує особистість лікаря. Для успішного засвоєння навчального матеріалу на практичному занятті, за обмеження навчального часу, викладач допомагає студентам розібратися у великому за обсягом і складному програмному матеріалі, приділяє увагу тому, що знадобиться в самостійній роботі лікаря, концентрує увагу студентів на тих фактах, без яких неможливо обійтися майбутньому лікарю в практичній діяльності; для кращого розуміння матеріалу іноземними студентами використовує прості, зрозумілі, легко доступні засвоєнню логічно-послідовні фрази.

Переконані, що для оптимізації навчального процесу з іноземними студентами потрібно зменшити кількість студентів у академічних групах до 6-8. Це значно підвищить якість навчального процесу. Взаємини «викладач-студент» мають будуватися на взаємній повазі, ставленні до студентів як до молодших колег, за доброї обізнаності викладача зі свого фаху, наявності мовної культури й ерудиції, вміння пов'язувати теоретичний матеріал із практичними проблемами. Важливі чинники взаємовідносин – об'єктивність у оцінюванні знань студентів, уміння викладача вийти за межі свого фаху, знання звичаїв та історії країн-замовників.

Запозичуючи багато цінного із систем вищої медичної освіти західних країн, не слід забувати про одну незаперечну перевагу вітчизняної медичної школи: вона завжди навчала майбутніх лікарів логічно мислити, формувала милосердя і співчуття.

Список використаних джерел

1. Ляшук П. Клініка – вища школа лікарської майстерності / П.Ляшук // *Новости медицины и фармакологи.* – 2013. – № 17 (171). – С. 5.
2. Малахова С.М. Проблеми міжкультурної комунікації іноземних студентів : педагогічні аспекти / С.М. Малахова // *Медична освіта.* – 2016. – № 1. – С. 32–34.
3. Матвійків Т.І. Актуальні аспекти роботи з іноземними студентами : професійно-педагогічний звіт / Т.І. Матвійків // *Світ медицини та біології.* – 2017. – № 2 (60). – С. 203–206.
4. Чуйко О.В. Психологічна підготовка викладачів до діяльності в умовах інноваційної освіти / О.В. Чуйко // *Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти : матеріали третіх Ірпінських міжнародних науково-педагогічних читань.* – Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2005. – С. 493.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ І ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ ПІД ЧАС САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Трибрат Т.А., Казаков Ю.М., Шуть С.В.

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія»

Автори вважають, що самостійна робота студентів сприяє формуванню саморозвитку, творчому застосуванню знань та їх адаптації до професійної діяльності. Удосконалення самостійної роботи студентів підвищить якість підготовки майбутніх лікарів.

The authors consider that the independent work of students contributes to the formation of self-development, the creative use of acquired knowledge and their adaptation to professional activity. Improving the independent work of students will improve the quality of future physicians' training.

Ключові слова: самостійна робота студентів, організаційні форми, система контролю, мотивація.

Сучасний розвиток медичної науки і практики зумовлює необхідність вносити корективи в підготовку та підвищення кваліфікації медичних працівників із наближенням їхньої освіти до міжнародних стандартів. Саме тому якість освіти у вищих навчальних закладах необхідно підвищити шляхом ефективної організації й інформатизації навчального процесу, впровадженню передових наукових розробок у практику викладання, забезпеченням високого професіоналізму викладачів, створенням сучасної навчально-методичної бази в медичній галузі [1; 2]. Самостійна робота студентів включає будь-яку діяльність, пов'язану з вихованням мислення майбутнього фахівця. У широкому розумінні це сукупність усієї самостійної діяльності студентів, як у навчальній аудиторії (аудиторна СРС), так і за її межами (позааудиторна СРС).

Самостійна робота студентів – це основа формування саморозвитку і творчого застосування знань, вона сприяє адаптації до професійної діяльності. Однак планування, організаційні форми і система контролю результатів самостійної роботи студентів є одним із найслабших місць у вищій освіті та однією з найменш досліджених проблем педагогічної теорії та практики.

Ураховуючи те, що сучасна система вищої освіти зазнає радикальних змін, кількість аудиторних годин скорочується, а частка годин СРС значно зростає, перед викладачами стоїть завдання активізувати самостійну роботу студентів. Виникає проблема стимулювання мотивації студента до самостійної роботи, а отже, постає питання розробки засобів або мотиваторів до самостійної роботи.

Можна виділити такі групи мотиваторів:

1. Заохочувальні (ранжування студентів, застосування рейтингової системи).
2. Інтелектуальні (заохочення до науково-дослідної роботи, зацікавлення студента новими видами діяльності, запровадження різних форм колективної роботи, що формують колективний досвід).
3. Організаційні (проста і зрозуміла система контролю за самостійною роботою) [3].

Тому одним із головних аспектів організації самостійної роботи стала розробка форм і методів її контролю. На кафедрі пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини) ве-